

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра фізіології людини і тварин

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«Фізіологічні основи розвитку дітей з особливими потребами.»
підготовки Магістра
спеціальності 014 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Освітньо-професійної програми – Серденя освіта Біологія природознавство, здоров'я
людини

Силабус освітнього компонента «Фізіологічні основи розвитку дітей з особливими потребами» підготовки магістра, галузі знань 01 – Середня/Педагогіка, спеціальності 014 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), форма навчання – заочна, за навчальним планом, затвердженим 2022 р.

Розробник: Шейко Віталій Ілліч, професор кафедри фізіології людини і тварин, доктор біологічних наук, професор

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: _____ доц. Коцун Л.О._____

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізіології людини і тварин протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: к.б.н., доцент

Качинська Т. В.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90/3	Спеціальність 014 – Середня освіта, «Біологія та здоров'я людини»	Рік навчання 1
ІНДЗ: немає	Освітньо-професійна програма «Біологія, природознавство, здоров'я людини» , Освітній рівень: магістр	Семестр 1-ий
		Лекції 6 год
		Лабораторні 8 год
		Самостійна робота 64 год
		Консультації 2 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: *Шейко Віталій Ілліч*

Науковий ступінь: *доктор біологічних наук*

Вчене звання: *професор*

Посада: *професор кафедри фізіології людини і тварин*

Контактна інформація т. (095) 225-84-75, e-mail: Shiko.Vitalii@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Фізіологічні основи розвитку дітей з особливими потребами» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою фізіології людини і тварин на основі освітньо-професійної програми «Лабораторна діагностика» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 «Біологія», денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Дисципліна «Фізіологічні основи розвитку дітей з особливими потребами» представляє собою базову дисципліну, яка формує загальні уявлення про фізіологічні закономірності та особливості розвитку дитячого організму на особливих потреб (певних фізіологічних дисфункцій, патологічних станів та патофізіологічних процесів)

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: історичний розвиток біологічних систем, теорія та методика навчання біології у старшій школі.

Постреквізити: системна біологія, теорія і методика здоров'язбереження, теорія та методика екологічної освіти в школі, методика позашкільної роботи з біології та природознавства.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Детальне ознайомлення студентів із фізіологічними основами, нейрофізіологічними механізмами, причинами виникнення та методами діагностики фізіологічних розладів.

Завдання.

–розуміти фізіологічні основи навчання;

–мати уявлення про основні фізіологічні порушення діяльності систем організму дітей з особливими потребами;

–розуміти особливості фізіологічних функцій у дітей з особливими потребами;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен.

знати:

–які фізіологічні системи забезпечують процес навчання;

– розумітися на компенсаторних фізіологічних механізмах, які реалізуються у дітей з особливими потребами;

–знати фізіологічні особливості діяльності функціональних систем у дітей з особливими потребами;

вміти:

– організувати навчальну чи будь-яку діяльність з урахуванням фізіологічних особливостей дітей з особливими потребами;

– орієнтуватися в інтегративних діях функціональних систем, що забезпечують соціальну діяльність дітей з особливими потребами.

– реалізовувати основні принципи збереження здоров'я спираючись на фізіологічні механізми, які характеризують життєдіяльність дітей з особливими потребами.

4. Результати навчання (Компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини» у ході вивчення освітнього компонента «Фізіологічні основи розвитку дітей з особливими потребам» у здобувачів вищої освіти необхідно сформувати загальні і фахові (спеціальні) компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі біологічної і педагогічної наук та на межі предметних галузей у процесі навчання та/або у професійній діяльності, що передбачає здатність до дослідницької та інноваційної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та майбутньої професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність діяти свідомо та соціально відповідально із врахуванням морально-етичних норм професійної діяльності і академічної доброчесності

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати фундаментальні знання з біології та близьких предметних галузей у сфері професійної діяльності.

ФК 8. Здатність створювати оптимальне освітнє середовище для учнів різного соціально-культурно-економічного контексту, забезпечувати педагогічний супровід їх соціалізації та свідомого вибору життєвого шляху.

ФК 11. Здатність вести здоровий спосіб життя, впроваджувати здоров'язберігаючі технології у професійну діяльність для формування в учнів свідомого ставлення до власного здоров'я, здійснювати профілактику шкідливих звичок, забезпечувати необхідний рівень охорони праці та індивідуальної безпеки.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Демонструє знання та розуміння сучасних проблем біології (системи органічного світу як відображення його історичного розвитку та еволюції живого від молекулярно-генетичного до біосферного рівня, популяційний рівень організації життя, сучасні екологічні проблеми та механізми адаптації організмів до середовища існування, біологічні основи поведінки людини, біологічні основи розвитку патології нервової системи, фізіологічні основи фізичного та психічного здоров'я людини, сучасні проблеми спадковості)..

ПРН 9. Ініціює та здійснює у професійній діяльності заходи щодо забезпечення належних умов праці, дотримання техніки безпеки та правил поведінки у природі. .

ПРН 12. Володіє теоретичними й методичними засадами організації занять здоров'язбережувальної спрямованості в закладах освіти, формує в учнів здоровий спосіб життя, пояснює гігієнічні основи раціонального харчування; здійснює профілактику травматизму і захворювань.

ПРН 16. Формує комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу, вміє підтримувати здорові відносини в колективі, дотримується принципів толерантності і діалогу у професійній діяльності.

Soft skills(т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): **вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.**

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи навчання: теоретико-інформаційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальної; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю*/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Структурно-функціональна організація організму людини.	10	2			8	ДС, Т, РЗ/К/ 5
Тема 2. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту.	8		2		6	ДС, Т, РЗ/К/ 3
Тема 3. Психофізіологічне забезпечення мовленнєвої діяльності.	8	2			6	ДС, Т, РЗ/К/ 1,5
Тема 4. Психомоторний та мовленнєвий розвиток дитини.	10	2			8	ДС, Т, РЗ/К/ 1,5
Тема 5. Фізіологія порушень нервової системи	8		2		6	ДС, Т, РЗ/К/ 1,5
Разом за змістовим модулем 1	44	6	4		34	11
Змістовий модуль 2.						
Тема 6. Неврологічні основи афазії та алалії.	10	2			8	ДС, Т, РЗ/К/ 3
Тема 7. Неврологічні основи дизартрії.	8		2		6	ДС, Т, РЗ/К/ 1,5
Тема 8. Неврологічні основи дизграфії та дизлексії.	10				10	ДС, Т, РЗ/К/ 3
Тема 9. Неврологічні основи порушення темпу, ритму та плавності мови. Неврологічні основи мовних порушень, які обумовлені дефектами слуху.	8		2		6	ДС, Т, РЗ/К/ 1,5
Разом за змістовим модулем 2	36	2	4		30	9
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота №1						МКР/КР, Т, РЗ/К /30
Модульна контрольна робота №2						МКР/КР, Т, РЗ/К /30
Всього годин/балів	90	6	8		64	60

Методи контролю*: ДС – дискусія УВ – усна відповідь, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів.
Поточний контроль (лабораторні) - 40 балів, МКР – 60 балів. Разом 100 балів

Перелік тем практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин/балів
1	Кора головного мозку та значення лобової і скроневої часток кори у вищій нервовій діяльності.	2/2
2	Неврологічне та психофізіологічне забезпечення мовленнєвої	2/2

	діяльності. Кора головного мозку та значення тім'яної та потиличної часток кори у мовленнєвій діяльності.	
3	Чутливість та її патологія.	2/2
4	Функціональні розлади мовлення. Особливості мовленнєвої діяльності при слухових порушеннях.	2/4
	Разом	8/10

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема
1.	Умовний рефлекс як ведучий механізм мови.
2.	Анатомо-фізіологічні механізми мови (голосовий апарат).
3.	Афазія – втрата сформованої мови. Історія вивчення. Значення робіт Брока і Верніке у вивченні афазії.
4.	Алалія – системне недорозвинення мови, яке виникає в результаті ураження сенсомоторної зони кори головного мозку домінантної півкулі в домовному періоді. Історія вивчення.
5.	Лікувально-корекційні методи впливу при різних формах афазій та алалій.
6.	Дизартрія – несформованість звуковимовної складової мови, яка обумовлена порушенням іннервації мовної мускулатури. Історія вивчення. Віковий аспект виникнення дизартричних розладів.
7.	Профілактика дизграфії та дизлексії.
8.	Заїкання – одна з форм порушень темпу і ритму мови. Особливості судом при заїканні (тонічне та клонічне) локалізація судом. Значення вікового аспекту у виникненні заїкання.
9.	Методи медичного та педагогічного впливу при заїканні. Профілактика заїкання.
10.	Взаємовідношення слуху та мови.
11.	Загальна характеристика центральної нервової системи: будова, структури, відділи.
12.	М'язовий апарат мови.
13.	Чутливість та її патологія.
14.	Рефлекторно-рухова сфера та її патологія.
15.	Передня мовна зона. Еферентна моторна афазія.
16.	Динамічна афазія.
17.	Задня мовна зона. Аферентна моторна афазія.
18.	Сенсорна афазія.
19.	Акустико-мнестична афазія.
20.	Семантична та амнестична афазія.
21.	ДЦП та псевдобульбарна дизартрія.
22.	Особливості мовних порушень при різних формах дизартрії.
23.	Стерта дизартрія та дизлалія.
24.	Значення комплексного корекційного впливу при ДЦП та дизартрії.
25.	Симптоматика дизграфії та дизлексії.
26.	Дизлексія та дизграфія при різних формах патології мови та слуху.
27.	Значення для письмової мови моторних порушень.
28.	Раннє виявлення слухових порушень як профілактика затримки мовного і психічного розвитку.
29.	Особливості судом при заїканні, локалізація судом.
30.	Характеристика невротичного заїкання.

31.	Характеристика неврозоподібного заїкання.
32.	Судинні захворювання нервової системи.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Основи лабораторної справи» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Студент має відвідувати всі заняття. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, то студент зобов'язаний відпрацювати його самостійно у системі Teams, де зможе ознайомитись з текстом лекції, методичними матеріалами до практичних робіт. За методичними рекомендаціями та дидактичними матеріалами виконати практичну роботу. Оцінювання відбувається за шкалою на с. 5-6. Пропущену контрольну роботу також можна відпрацювати у Teams.

Форма підсумкового контролю з дисципліни - залік. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 60 балів. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Оцінювання знань здобувачів освіти з елементами дуальної форми здобуття освіти. Години, форми навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на поточний рік. Знання, уміння, компетентності здобувачів освіти оцінюються представниками підприємства (наставниками) та викладачем університету.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, розв'язування ситуативних задач, тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За теоретичну підготовку до певного практичного заняття студентами денної форми навчання максимальна оцінка 4 бали. Оцінка за кожен виконану практичну роботу включає 2 бали за виконання та оформлення роботи.

Проміжний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти підсумкової контрольної роботи (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно за окремим графіком. Максимальний бал, отриманий за контрольні роботи, становить 40 балів.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач повністю відпрацьовує тему лабораторного заняття, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі нескладання заліку, студент може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за залік.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проєкту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Форма контролю для освітнього компоненту – залік. Залікова оцінка є сумою оцінювання знань теоретичного матеріалу та виконання практичних робіт. Студент має отримати не менше 60 балів для успішного складання заліку. У випадку незадовільної підсумкової оцінки отримані бали анулюються, а на ліквідацію академічної заборгованості (один раз – викладачеві, другий раз – комісії) вноситься 100 балів.

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування з кожної теми освітнього компоненту.

За виконання кожної лабораторної роботи студент може отримати максимум 2 бали, за знання теоретичного матеріалу – максимум 4 бали.

Перелік теоретичних питань для заліку:

1. Загальна характеристика центральної нервової системи: будова, структури, відділи.
2. Спинний мозок.
3. Головний мозок.
4. Цитоархітектоніка кори головного мозку.
5. Ділянки кори головного мозку.
6. Поняття про первинні, вторинні і третинні проєкційні поля та їх значення для мови.
7. Черепно-мозкові нерви.
8. Основні фізіологічні процеси в ЦНС.
9. Вчення О. О. Ухтомського про «домінанту». Значення «домінанти» для педагогіки.
10. Поняття про першу та другу сигнальні системи та їх значення для формування мови і вищої психічної діяльності.
11. Три блоки функціонування нервової системи (по А. Ф. Лурія).
12. Порушення мови при ураженні нервової системи.

13. Функціональна асиметрія мозку.
14. Вищі коркові функції та їх порушення.
15. Умовний рефлекс як ведучий механізм мови.
16. Анатомо-фізіологічні механізми мови (голосовий апарат).
17. Імпресивна та експресивна мови.
18. Визначення афазії. Роль «основних» зон у формуванні афазій. Класифікація афазій (по А. Ф. Лурія).
19. Передня мовна зона. Еферентна моторна афазія.
20. Динамічна афазія.
21. Задня мовна зона. Аферентна моторна афазія.
22. Сенсорна афазія.
23. Акустико-мнестична афазія.
24. Семантична афазія.
25. Амнестична афазія.
26. Характеристика основних симптомів алалії та пояснення їх походження.
27. Механізми та класифікація алалії.
28. Моторна алалія.
29. Сенсорна алалія.
30. Форми дизартрії та локалізація ураження в головному мозку.
31. ДЦП та псевдобульбарна дизартрія.
32. Особливості мовних порушень при різних формах дизартрії.
33. Порівняльна характеристика бульбарної та псевдобульбарної дизартрії.
34. Стерта дизартрія та дислалія.
35. Значення комплексного корекційного впливу при ДЦП та дизартрії.
36. Етіологія дизлексії.
37. Етіологія дизграфії.
38. Механізм писемної мови.
39. Класифікація дизлексії.
40. Класифікація дизграфії.
41. Симптоматика дизграфії.
42. Симптоматика дизлексії.
43. Дизлексія та дизграфія при різних формах патології мови та слуху.
44. Види порушень темпу і ритму мови: тахилалія та брадилалія. Причини порушень.
45. Етіологія та механізм заїкання.
46. Заїкання – одна з форм порушень темпу і ритму мови. Особливості судом при заїканні (тонічне та клонічне) локалізація судом. Значення вікового аспекту у виникненні заїкання.
47. Характеристика невротичного заїкання.
48. Характеристика неврозоподібного заїкання.
49. Причини слухових порушень. Ступені порушення слуху.
50. Умовний рефлекс як ведучий механізм мови.
51. Анатомо-фізіологічні механізми мови (голосовий апарат). М'язовий апарат мови.
52. Чутливість та її патологія.
53. Рефлекторно-рухова сфера та її патологія.
54. Судинні захворювання нервової системи.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Качинська Т. В. Неврологічні основи логопедії : робочий зошит для практичних робіт / Т. В. Качинська. - Луцьк, 2019. – 62 с. – електронне видання
2. Качинська Т. В. Дистанційний курс «Біологічні основи неврології і психіатрії та методи діагностики». Рекомендовано науково-методичною радою університету до використання у навчальному процесі. Протокол № 2 від 20.10.2021. <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=806>
3. Лазарева І.А. Неврологічні основи логопедії: навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. - Луганськ, 2005. - 132 с.
4. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
5. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. К. : Видавничий Дім «Слово», 2015. 437 с.
6. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика: навч. посіб. для студ. спец. 7.01010501, 8.01010501 - «Корекційна освіта» / Пахомова Н.Г.; ІННУ ім.В.Г.Короленка. - Полтава: ТОВ «Асмі», 2013. - 268с.
7. Томіч Л.М. Невропатологія та неврологічні основи логопедії. Курс лекцій. / Л.М.Томіч. - Бердянськ: Вид. Ткачук О.В., 2010. - С.26-39.
8. Шевага В.М. Невропатологія: підручник. К.: Медицина, 2009.
9. Шеремет М. К. Неврологічні основи логопедії : навч. посіб. / М. К. Шеремет, О. В. Боряк. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. – 252 с.
10. Шеремет М. К. Хрестоматія з логопедії. Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринологія. / М. К. Шеремет, С. Ю. Конопляста, І. В. Мартиненко – К.: КНТ, 2008. – 380 с.
11. Інформаційні ресурси
12. <https://www.logoclub.com.ua/>